

Projekt ma na celu określenie charakteru organizacji produkcji metalurgicznej u schyłku epoki brązu i we wczesnej epoce żelaza (1000-750 p.n.e.) na terenie dzisiejszej Polski. Jego realizacja jest próbą udzielenia odpowiedzi na postawione pytania badawcze:

I. Czy na podstawie źródeł archeologicznych, które związane są z produkcją metalurgiczną możliwe jest wydzielenie charakterystycznych stref czy centrów produkcyjnych? Czy działalność metalurgiczna miała charakter lokalny, czy jednak możliwe jest wydzielenie wyspecjalizowanych ośrodków rzemieślniczych?

II. Czy obszar Pogórza Kaczawskiego ze stosunkowo łatwo dostępnymi rudami miedziowymi mógł być wykorzystywany w pradziejach jako baza surowcowa? Czy przebadanie małych szybów górniczych ("*pingów*") o nieokreślonej chronologii, występujących w dużej liczbie na tym terenie, pozwoli na pozyskanie materiałów zabytkowych określających wiek tych obiektów?

III. Czy analizy trwałych izotopów ołowiu, które wykonane zostaną dla wybranych przedmiotów metalowych odkrytych na Pogórzu Kaczawskim oraz dla rudy z lokalnych wychodni pozwolą ustalić źródło pochodzenia surowca wykorzystywanego do ich produkcji?

Wydzielenie miejsc występowania przedmiotów związanych z odlewnictwem (formy odlewnicze, dysze, surowiec, półfabrykaty, przedmioty wadliwe w odlewie, odpadki odlewnicze) umożliwi powiązanie tych znalezisk z siecią osadniczą. Baza danych w systemie GIS (System Informacji Geograficznej) z zaznaczonymi obszarami intensywnej działalności metalurgicznej pozwoli zaobserwować i interpretować zależności między siecią osadniczą a miejscami produkcyjnymi.

Dla określenia pochodzenia używanego na Pogórzu Kaczawskim surowca, posłuży wykonanie archeometalurgicznych analiz specjalistycznych. Badane będą próbki rudy oraz wybrane zabytki metalowe, pochodzące ze skarbów i cmentarzysk zlokalizowanych w okolicach Jawora i Legnicy, czyli w niedalekiej odległości od wychodni złóż miedzi zlokalizowanych na Pogórzu Złotoryjskim (część Pogórza Kaczawskiego). Analizy trwałych izotopów ołowiu przeprowadzone zostaną przy użyciu specjalistycznej aparatury badawczej.

Dzięki wykonaniu badań terenowych na obszarze rozległych pól górniczych, które stanowią pozostałości po działalności wydobywczej i poszukiwawczej w regionie Leszczyzny i Prusic, pow. złotoryjski, możliwe będzie opracowanie materiałów pozyskanych z powierzchni, a także analiza zawartości wybierzyk ("*pingów*"). Interpretacja wyników pozwoli wyznaczyć okresy, w których użytkowane były obiekty.

Cele badawcze zostaną osiągnięte za pomocą interpretacji sporządzonej bazy danych, analizy informacji pozyskanych w wyniku przeprowadzenia prac terenowych, analizy wyników specjalistycznych badań izotopowych, a także analiz dystrybucji przedmiotów metalowych oraz narzędzi służących do ich produkcji.

Całość działań podjętych podczas realizacji projektu pozwoli po raz pierwszy kompleksowo zdefiniować charakter wytwórczości metalurgicznej w późnej epoce brązu i wczesnej epoce żelaza na terenie ziem polskich, związanej zarówno z pozyskiwaniem surowca, jak również późniejszą obróbką w pracowniach odlewniczych. Planowane nowatorskie dla terenu Polski analizy trwałych izotopów ołowiu zabytków z późnej epoki brązu umożliwią stwierdzenie skąd pochodził surowiec wykorzystany do produkcji przedmiotów z najbliższego sąsiedztwa złóż miedzi na Pogórzu Kaczawskim.